

SCIENCE OF THE 3RD MILLENNIUM: SEARCHES, PROBLEMS, PROSPECTS OF DEVELOPMENT

*Proceedings of the VIII International
research and practice Internet conference*

April 23-24, 2025

Zaporizhzhia (temporarily relocated), Ukraine

Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку

Матеріали

**VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(23-24 квітня 2025 року)**

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

**м. Запоріжжя
(університет тимчасово переміщений)
2025**

Друкується за рішенням вченої ради
Бердянського державного педагогічного університету
(Протокол № 10 від 24.04.2025 р.)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Богданов Ігор Тимофійович, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, ректор Бердянського державного педагогічного університету;

Сичікова Яна Олександрівна, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Бердянського державного педагогічного університету;

Попова Анастасія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, заступник декана з наукової та міжнародної діяльності факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти, голова Ради молодих учених Бердянського державного педагогічного університету;

Коваль Карина Валентинівна, асистент кафедри педагогіки факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, член Ради молодих учених факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету;

Бабіченко Альона Денисівна, асистент кафедри прикладної психології та логопедії, заступник голови Ради молодих учених факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Курило Ольга Юріївна, доктор філософії зі спеціальності Професійна освіта, старший викладач кафедри професійної освіти та технологій, голова Ради молодих учених факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Мицик Ганна Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії, голова Ради молодих учених факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Самойленко Вадим Леонідович, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання, голова Ради молодих учених факультету фізичної культури, спорту та здоров'я людини Бердянського державного педагогічного університету;

Самойленко Інна Олександрівна, асистент кафедри прикладної психології та логопедії, секретар Ради молодих учених факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Петрик Крістіна Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, голова Ради молодих учених факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету;

Федорик Вікторія Володимирівна, старший викладач кафедри психології, секретар Ради молодих учених факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету;

Дудукалова Олександра Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри економіки, підприємництва та фінансів, голова Ради молодих учених соціально-гуманітарного факультету Бердянського державного педагогічного університету.

Н-34 Наука III тисячоліття : пошуки, проблеми, перспективи розвитку :
матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(23-24 квітня 2025 року) : збірник тез. – Запоріжжя : БДПУ, 2025. – 424 с.

До збірника увійшли матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку”. Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів, студентів

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

ЗМІСТ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ. ЕКОЛОГІЯ.....	15
Бігун Владислав Сергійович, Гетман Надія Яківна	
<i>ЕКОЛОГІЧНІ ПЕРЕВАГИ ВИРОЩУВАННЯ АГРОФІТОЦЕНОЗІВ ГОРОХУ ПОСІВНОГО З ЯЧМЕНЕМ ЯРИМ</i>	<i>15</i>
Джам Майя Анатоліївна, Климчук Іван Іванович, Заєць Сергій Васильович	
<i>ДОМІНУЮЧА ПЛЯМИСТІСТЬ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ.....</i>	<i>18</i>
Іншина Наталія Миколаївна	
<i>СУЧАСНІ МЕТОДИ БІЛКОВОЇ ІНЖЕНЕРІЇ.....</i>	<i>20</i>
Наumenko Роман Миколайович, Статник Ігор Іванович	
<i>ЗАСТОСУВАННЯ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ПАЛИВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЦЕМЕНТНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....</i>	<i>22</i>
Панасюк Андрій Святославович, Статник Ігор Іванович	
<i>ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПРИРОДНИХ ВОДНИХ ДЖЕРЕЛ.....</i>	<i>26</i>
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА.....	28
Glazova Yana, Glazov Mykyta	
<i>THE SHIFT-SHARE ANALYSIS OF INVENTORY MANAGEMENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC</i>	<i>28</i>
Звягінцева Ольга Борисівна	
<i>МЕХАНІЗМ КОНВЕРСІЙНОГО МАРКЕТИНГУ ВИРОБНИКІВ ТОВАРІВ ІРРАЦІОНАЛЬНОГО ПОПИТУ.....</i>	<i>31</i>
ІСТОРИЧНІ ТА ЮРИДИЧНІ НАУКИ	35
Бойко Віта Федорівна, Бандура Марина Вікторівна	
<i>ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ АРХІВНИХ УСТАНОВ ІЗ ДОКУМЕНТАМИ ОСОБОВОГО ПОХОДЖЕННЯ.....</i>	<i>35</i>
Галушко Наталія Анатоліївна	
<i>ДІЯЛЬНІСТЬ "ПЕДАГОГІЧНИХ ІНСТИТУТІВ" УНІВЕРСИТЕТІВ - СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ СТОЛІТТЯ).....</i>	<i>37</i>
Мамренко Максим Аркадійович	
<i>ФРАНКЛІН ДЕЛАНО РУЗВЕЛЬТ – РЯТІВНИК АМЕРИКИ</i>	<i>41</i>
Харламов Михайло Іванович	
<i>ДО ПИТАННЯ ПРО АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНИХ ПОЖЕЖНИХ КОМАНД В МІСТАХ УСРР У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1920-Х РОКІВ</i>	<i>45</i>
Яковець Ольга Євгеніївна	
<i>ЯНИЧАРИ: ІСТОРІЯ ЗАСНУВАННЯ ТА СТРУКТУРА КОРПУСУ, ІЄРАРХІЯ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ.....</i>	<i>47</i>

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	52
Качерова Ольга Георгіївна, Бут Анастасія Олександрівна	
<i>МИСТЕЦТВО МАЙБУТНЬОГО: ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ</i>	<i>52</i>
Курило Ольга Юріївна	
<i>КУЛЬТУРНИЙ КОД НАЦІЇ: НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ</i>	<i>55</i>
Тараненко Юлія Петрівна, Мордвінова Валерія Андріївна	
<i>ТАНЦЮВАЛЬНІ ІНТЕНСИВИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ФОРМАТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ХОРЕОГРАФІВ.....</i>	<i>57</i>
ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ.....	61
Babichenko Alona	
<i>PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN WORKING WITH CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS: NEUROPEDAGOGICAL ASPECT.....</i>	<i>61</i>
Necherda Valeriia	
<i>THE ABILITY TO COOPERATE AS AN IMPORTANT SKILL OF A LIFE SUCCESSFUL PERSONALITY OF A PUPIL</i>	<i>66</i>
Аль-Сьюф Раміта Абдаллаївна, Кочерга Євгенія Володимирівна	
<i>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ ОСОБИСТОСТІ</i>	<i>68</i>
Анастасова Наталя Миколаївна Бурда Світлана Вікторівна	
<i>ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИЙ НЕДОРОЗВИТОК МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ТА ЛОГОРИТМІКА: СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ.....</i>	<i>70</i>
Анастасова Наталя Миколаївна, Ваплярук Олександра Юріївна	
<i>РОЛЬ СІМЕЙНОЇ ТЕРАПІЇ В КОРЕКЦІЇ ЗАЇКАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....</i>	<i>73</i>
Анастасова Наталя Миколаївна, Кондрашова Лоретта Адальбертівна	
<i>РОЛЬ РОДИНИ У ДІЯЛЬНОСТІ КОМАНДИ СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА</i>	<i>76</i>
Анастасова Наталя Миколаївна, Шаповалова Аміна Євгеніївна	
<i>КОРЕКЦІЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ПІСОЧНОЇ ТЕРАПІЇ</i>	<i>79</i>
Беженарь Лілія Сергіївна, Коваль Карина Валентинівна	
<i>МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НУШ.....</i>	<i>82</i>
Бут Анастасія Олександрівна, Мухіна Тетяна Євгеніївна	
<i>ВИКОРИСТАННЯ КАЗКОТЕРАПІЇ В ІНКЛЮЗИВНОМУ НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ</i>	<i>85</i>
Венцева Надія Олександрівна, Коробова Ольга Олександрівна	
<i>ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗЗСО З МЕТОЮ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ.....</i>	<i>89</i>

Голубова Вікторія Володимирівна, Федорик Вікторія Володимирівна	
ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ СЕРЕД ПРАЦІВНИКІВ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ	92
Гончарова Анна Андріївна, Кузнецова Олена Яківна	
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ІНТЕРАКТИВНІ СИМУЛЯЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИКИ.....	95
Григор'єв Ігор Юрійович, Григор'єва Вікторія Вікторівна	
РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	99
Григор'єва Наталя Анатоліївна	
РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	102
Дем'янчук Катерина Сергіївна, Нестеренко Марина Миколаївна	
КЕЙС-МЕТОД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕМПАТІЇ ТА ЕТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	106
Джураєва Яніна Леонідівна	
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ КЛЮЧОВА НАВИЧКА ХХІ СТОЛІТТЯ.....	109
Єрмашова Марія Олександрівна, Стрільчук Оксана Володимирівна	
ПРОФІЛАКТИКА ТІЛЕСНО-СОМАТИЧНИХ РЕАКЦІЙ НА СТРЕС В ЮНАЦЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	111
Зайченко Катерина Олександрівна, Омеляненко Алла Володимирівна	
ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ПОШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	114
Залож Анастасія Андріївна, Кочерга Євгенія Володимирівна	
АРТТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ШКІЛЬНИХ НЕВРОЗІВ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	117
Іншаков Артур Євгенович	
ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ.....	119
Іншакова Інна Євгенівна	
ПСИХОГІГІЄНА ТА ПРОФІЛАКТИКА СТРЕСУ У ДОШКІЛЬНИКІВ.....	121
Каїра Дар'я Олександрівна, Коваль Карина Валентинівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	123
Качерова Ольга Георгіївна, Грищенко Любов Михайлівна	
РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЧЕРЕЗ МИСТЕЦЬКІ ЗАНЯТТЯ.....	126
Коваленко Олеся Василівна	
ПОВАГА ДО ВЧИТЕЛІВ ЯК ФАКТОР ЯКОСТІ ОСВІТИ: АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКИХ ТА МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	128
Коваль Карина Валентинівна	
РОЛЬ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	131

Кондратьєва Олена Михайлівна, Крикун Олена Михайлівна	
РУХЛИВІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ.....	134
Кондратьєва Олена Михайлівна, Степанюк Вікторія Сергіївна	
ВИКОРИСТАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	136
Кот Надія Андріївна, Куца Софія Павлівна	
ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОГО ДОШКІЛЬНИКА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	138
Курило Ольга Юріївна	
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: РОЛЬ РЕФЛЕКСІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	143
Линдіна Євгенія Юріївна, Діра Надія Олександрівна	
ДО ПРОБЛЕМ ОСВІТНЬОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	145
Ліончук Русана Анатоліївна	
ВІЙНА ДЛЯ ОСВІТИ. ОСВІТА ДЛЯ ВІЙНИ. ОКРЕСЛЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ	147
Ломакін Андрій Олександрович, Антоненко Людмила Вікторівна	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТРИВОЖНОСТІ І АКЦЕНТУАЦІЙ ХАРАКТЕРУ У ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	149
Ломакін Андрій Олександрович, Ізмайлова Олена Юріївна	
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ТРАВМАТИЧНОГО ДОСВІДУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ЖІНКАМИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	152
Макієвська Юлія Вадимівна, Лесик Анжеліка Сергіївна	
ДІАЛОГОВА СИСТЕМА НАВЧАННЯ – ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	156
Махія Оксана Олексіївна, Курило Ольга Юріївна	
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ТЕХНОЛОГІЙ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	159
Москальова Богдана-Вікторія Олегівна, Омеляненко Алла Володимирівна	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ДОСВІДУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ТЕАТРАЛІЗОВАНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	161
Мухіна Тетяна Євгенівна	
STEM-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	164
Науменко Анастасія Генадіївна, Качерова Ольга Георгіївна,	
МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	168
Науменко Анатолій Валерійович, Алексєєва Ганна Миколаївна, Горбатюк Лариса Василівна	
ГІПЕРКАЗУАЛЬНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	171

Науміч Наталія Валеріївна, Омеляненко Алла Володимирівна	
ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА ЕМОЦІЙНО-ЕКСПРЕСИВНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ У РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	175
Ніколенко Марина Сергіївна, Нестеренко Марина Миколаївна	
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА	178
Очеретенко Поліна Віталіївна, Григор'єва Вікторія Вікторівна	
ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗЗСО.....	181
Перегудова Валентина Іванівна	
РЕАЛІЗАЦІЯ АДАПТИВНИХ ПІДХОДІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН...	184
Пірковець Сергій Михайлович, Алексеева Ганна Миколаївна	
ТЕОРЕТИЧНІ МОДЕЛІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УСПІХУ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	186
Полтавець Вікторія Валеріївна, Качерова Ольга Георгіївна	
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ МИСТЕЦТВА ЯК ЗАСОБУ КОМУНІКАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРОЦЕС СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ООП.....	190
Попова Анастасія Сергіївна	
КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ПРЕСТИЖУ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	193
Привезенцев Олександр Сергійович	
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ).....	196
Резник Оксана Миколаївна, Євдокимова Наталя Олексіївна	
ВПЛИВ ТИПІВ ПРИВ'ЯЗАНOSTІ НА ФОРМУВАННЯ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОГО АЛЬЯНСУ....	198
Самойленко Інна Олександрівна	
СИНЕРГІЯ МОВЛЕННЯ І МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МІРКУВАНЬ У ЗВ'ЯЗНОМУ МОВЛЕННІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ ТРЕТЬОГО РІВНЯ.....	200
Синиця Аліна Олександрівна, Делічобан Олександра Олегівна	
КОРЕГУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ТРУДНОЩІВ У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ЗА МЕТОДИКОЮ М. МОНТЕССОРІ.....	204
Синиця Аліна Олександрівна, Червінська Марина Олександрівна	
ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД БАТЬКІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ.....	208
Склярів Андрій Ігорович, Крижко Василь Васильович	
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОГНОСТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.....	211
Співак Любов Миколаївна	
ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ЖИТТЄВИХ ПЛАНІВ ЛЮДИНИ ДОРОСЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	213

Старинська Олена Віталіївна

ОБГРУНТУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....215

Суржук Ганна Володимирівна, Шепотіленко Галина Георгіївна

МОТИВАЦІЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД....217

Татарін Володимир Петрович

ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВІ БАР'ЄРИ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ:
РЕЗУЛЬТАТИ ПІЛОТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....219

Ткачук Марина Анатоліївна, Сизко Ганна Іванівна

КОРЕКЦІЯ ДЕЗАДАПТИВНИХ ПРОЯВІВ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО
РОЗВИТКУ.....222

Тріусова Олена Олександрівна, Омеляненко Алла Володимирівна

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ
СОЦІАЛЬНОГО ПІЗНАННЯ.....225

Фатянова Тетяна Олександрівна

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....228

Федорик Вікторія Володимирівна

ВНУТРІШНЯ МОТИВАЦІЯ ДО ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК
СКЛАДОВА ЇХ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....231

Федорченко Анастасія Олександрівна, Мухіна Тетяна Євгеніївна

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....234

Хаджинова Наталя Валентинівна

НАВЧАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО НА УРОКАХ У НАВЧАЛЬНИХ КЛАСАХ.....237

Чащін Владислав Ігорович, Курило Ольга Юріївна

ІНТЕГРАЦІЯ 3D МОДЕЛЮВАННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ «ТЕХНОЛОГІЇ» ЯК ІНСТРУМЕНТ
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ.....239

Чемоніна Лада В'ячеславівна, Коробов Михайло Олександрович

ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗА УМОВИ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....241

Чемоніна Лада В'ячеславівна, Яковлева Анна Володимирівна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА
УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....244

Черезова Ірина Олександрівна

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВПЕВНЕНOSTІ В СОБІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....247

Черезова Ірина Олександрівна, Біріч Тетяна Іванівна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.....250

Черезова Ірина Олександрівна, Загородня Поліна Олегівна

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АРТ-ТЕРАПІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ СТРЕСОВІ
СИТУАЦІЇ.....254

Шабаташ Інна Сергіївна, Євдокимова Наталя Олексіївна	
ОПИТУВАЛЬНИК НЕГАТИВНОГО ДИТЯЧОГО ДОСВІДУ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДІАГНОСТИКИ ДИТЯЧИХ ТРАВМ У ПОДРУЖЖІ.....	257
Шевчик Світлана Миколаївна, Лесик Анжеліка Сергіївна	
МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ СТАТЕВОЇ СВІДОМОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	259
Школа Олександр Васильович, Белоконь Олексій Олександрович	
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ФІЗИКИ.....	263
Шульженко Сергій Володимирович, Старокожко Ольга Миколаївна	
ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	265
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	268
Ганжа Олександр Олегович, Іванчук Наталія Віталіївна	
ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ГЛИБОКОГО НАВЧАННЯ В ЗАДАЧАХ СТРУКТУРИЗАЦІЇ ТЕКСТОВИХ ОПИСІВ ТОВАРІВ.....	268
Горбенко Діана Анатоліївна	
НАВЧАЛЬНА ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА WORDWALL ЯК ІНСТРУМЕНТ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В НАВЧАННІ ЛЕКСИКИ ТА ГРАМАТИКИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	270
Кокарева Анастасія Віталіївна, Петренко Леся Миколаївна	
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК НАПРЯМ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ.....	272
Красько Богдан Володимирович, Грицюк Петро Михайлович	
ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА РОЗГОРТАННЯ ML-МОДЕЛЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ AWS SAGEMAKER INFERENCE.....	275
Тищук Артем Едуардович, Мельнікова Юлія Олександрівна	
РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АДАПТИВНИХ ПЛАТФОРМ У НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	277
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ	280
Афанасьєв Віктор Валерійович, Школа Олександр Васильович	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ ШКОЛЯРІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ФІЗИЧНОЇ ОСВІТИ.....	280
Ачкан Віталій Валентинович, Півень Надія Миколаївна	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ ДИНАМІЧНОЇ МАТЕМАТИКИ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ 7–8 КЛАСІВ.....	283
Белих Костянтин Олексійович, Школа Олександр Васильович	
ФУНДАМЕНТАЛЬНА КОНСТАНТА, ЩО ЗМІНИЛА ФІЗИКУ.....	285
Жаріков Андрій Леонідович, Школа Олександр Васильович	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	289

Комір Артем Михайлович, Коломоєць Ганна Геннадіївна	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО - КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ В ЗАКЛАДАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	292
Курило Ольга Юріївна	
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ НАНОНАУКИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ.....	296
Кучай Ігор Миколайович, Коломоєць Ганна Геннадіївна	
КОНЦЕПЦІЯ ГРАНИЧНОГО ПЕРЕХОДУ ВІД КВАНТОВОЇ ДО КЛАСИЧНОЇ МЕХАНІКИ.....	299
Кучай Ігор Миколайович, Кузнецова Олена Яківна	
ПОРІВНЯННЯ АНАЛІТИЧНИХ СТРУКТУР ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ РУХУ ХВИЛІ ДЕ БРОЙЛЯ, ШРЕДІНГЕРА ТА ДИФУЗІЇ.....	302
Кучай Ігор Миколайович, Школа Олександр Васильович	
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ ВЕЛИКОГО ВИБУХУ ТА ПОНЯТТЯ ПРО РЕЛІКТОВЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ.....	305
Медведенко Олександр Миколайович, Школа Олександр Васильович	
ДЕМОНСТРАЦІЙНА УСТАНОВКА «ДИСК ФАРАДЕЯ» У НАВЧАННІ ЕЛЕКТРОДИНАМІКИ.....	309
Поспелова Катерина Дмитрівна, Школа Олександр Васильович	
ОПОРНИЙ КОНСПЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОДУВАННЯ І ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ФІЗИКИ.....	312
Тонких Дар'я Віталіївна, Кудінов Микола Валерійович	
ОБЧИСЛЕННЯ ПЛОЩ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИЗНАЧЕНИХ ІНТЕГРАЛІВ.....	316
Чінікалов Данило Іванович, Коломоєць Ганна Геннадіївна	
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МЕХАНІКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	320
Юрченко Володимир Віталійович, Школа Олександр Васильович	
КВАНТОВО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ОБРОБКИ ВЕЛИКИХ ДАНИХ.....	322
Ярош Валерія Володимирівна, Школа Олександр Васильович	
ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ШКОЛЯРІВ З ФІЗИКИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....	325
ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	328
Заєць Андрій Володимирович, Самсутіна Наталя Михайлівна	
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ДО ТРЕНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ.....	328
Кравченко Дмитро Олегович, Самсутіна Наталя Михайлівна	
АКТУАЛЬНІСТЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ МОЛОДІ КРІЗЬ ПРИЗМУ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ.....	332
Ольшанська Валентина Ігорівна, Потапова Олена Володимирівна	
ФАНТОМНИЙ БІЛЬ ТА НОВІТНІ МЕТОДИ ЙОГО ЛІКУВАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АКТИВАЦІЇ МОТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	335

Пономаренко Кирило Сергійович

ОСОБЛИВОСТІ АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КВАЛІФІКОВАНИХ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ З
УРАХУВАННЯМ ІГРОВОГО АМПЛУА (НА ПРИКЛАДІ КОМАНДИ TUS 06, НІМЕЧЧИНА).....338

Прокопенко Ярослав Володимирович, Самсутіна Наталя Михайлівна

СУЧАСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ
ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....341

Самойленко Вадим Леонідович

ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ: БАР'ЄРИ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ ТА
ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ.....345

ФІЛОЛОГІЯ І ЖУРНАЛІСТИКА 349

Boboshko Mariia, Dubrova Oksana

QUEER LANGUAGE IN AMERICAN REALITY SHOWS AND TV SERIES: A SOCIOLINGUISTIC
ANALYSIS.....349

Shymanovych Iryna

THE POWER OF IRONY AND SARCASM: LITERARY REFLECTIONS ON SOCIETY AND MORALITY
IN THE TWENTIETH CENTURY.....351

Богданова Марія Ігорівна

СЕМІОТИЧНА ПРИРОДА ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В РІЗНИХ СИСТЕМАХ ЗНАКІВ.....353

Бортун Каріна Олександрівна

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....354

Гузова Вікторія Юріївна , Рула Наталія Володимирівна

РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ РЕЛІГІЙНОГО ЖУРНАЛЬНОГО ВИДАННЯ.....358

Костромицький Роман Іванович

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....361

Мельнікова Юлія Олександрівна, Ексер Марія Олександрівна

ОБМЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД І ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС
ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ В ГРУЗІЇ365

Мельнікова Юлія Олександрівна, Кізілова Дар'я Олександрівна

ДЕБАТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ
ЖУРНАЛІСТІВ.....369

Павлик Неля Віленівна, Губа Вікторія Олександрівна

ПРЕЦЕДЕНТНІ ФЕНОМЕНИ В ЕПІСТОЛЯРІЇ ВАСИЛЯ СТУСА.....372

Сопіна Ольга Анатоліївна, Сідаш Ольга Миколаївна

ОСОБЛИВОСТІ МОВИ КОМІКСУ ЯК РІЗНОВИДУ АРТ-ДИСКУРСУ.....376

Цепкало Тетяна Олександрівна

ХРИСТІЯНСЬКА ГАЗЕТА «МОЯ ЦЕРКВА»: ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНИЙ АСПЕКТ.....379

Шульженко Анжеліка Сергіївна

РОЗВИТОК ПОДКАСТИНГУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....381

Юносова Валентина Олександрівна

ЛЕКСИКАЛІЗАЦІЯ ГРАМАТИЧНОЇ ФОРМИ РЕЧОВИННИХ ІМЕННИКІВ У СУЧАСНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....383

ТЕХНІЧНІ НАУКИ..... 386

Bukovskyi Oleh, Vysloukh Sergiy

AUTOMATION OF CONTROL OF THE CONDITION OF INTERBLOCK ELECTRICAL
CONNECTIONS.....386

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА..... 389

Байстрюченко Альона Олегівна, Попова Анастасія Сергіївна

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У ЄВРОПІ ТА ВИКЛИКИ ПОВЕРНЕННЯ...389

Балабан Ірина Петрівна, Петровська Катерина Володимирівна

РОЛЬ РОДИННОГО ОТОЧЕННЯ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ
ВETERANІВ ДО ЦИВІЛЬНОГО ЖИТТЯ.....392

Балуєва Ольга Іванівна, Попова Анастасія Сергіївна

ОСВІТНІ ІНІЦІАТИВИ ДЛЯ ВETERANІВ ВІЙНИ: АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ТА МІЖНАРОДНОГО
ДОСВІДУ ПІДТРИМКИ АДАПТАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РЕІНТЕГРАЦІЇ.....395

Донченко Ольга Сергіївна, Петровська Катерина Володимирівна

ІНДИВІДУАЛЬНІ ТА ГРУПОВІ ПРОГРАМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВETERANІВ: ПІДХОДИ ТА
ЕФЕКТИВНІСТЬ.....398

Забава Анна Вадимівна, Попова Анастасія Сергіївна

СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА ВETERANІВ ВІЙНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ, ЧИННИКИ ТА
НАПРЯМИ ПРОФІЛАКТИКИ.....402

Лисоконь Ілля Олександрович

КОМЕРЦІЙНИЙ СЕКС У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА.....406

Литвиненко Олена Миколаївна, Тургенєва Анастасія Олександрівна

ВПЛИВ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ НА ДІТЕЙ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНУ АДАПТАЦІЮ.....409

Протасова Катерина Юріївна, Петровська Катерина Володимирівна

ГЕРОЇНЯ БЕЗ БРОНІ: АДАПТАЦІЯ ЖІНОК-ВETERANОК У ПОВОЄННОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....412

Сердюченко Антон Олександрович, Петровська Катерина Володимирівна

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СОЦІАЛЬНОГО
ПРАЦІВНИКА.....415

Стаднік Світлана Вікторівна, Мацейко Наталія Володимирівна

РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ
ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....419

Федорченко Валерія Сергіївна, Мацейко Наталія Володимирівна

ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ЛІДЕРСЬКОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ.....422

СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ, ЧИННИКИ ТА НАПРЯМИ ПРОФІЛАКТИКИ

(Забава А. В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Попова А. С., кандидат педагогічних наук, доцент)
Бердянський державний педагогічний університет,
м.Запоріжжя, Україна

Суїцидальна поведінка серед ветеранів війни є складним соціально-психологічним феноменом, що вимагає міждисциплінарного підходу до вивчення та запровадження ефективних профілактичних заходів. Ветерани війни, повертаючись до мирного життя, стикаються з численними викликами, які включають посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), соціальну ізоляцію, труднощі адаптації та супутні психічні розлади. Ветерани, порівняно з іншими групами населення, мають вищий ризик розвитку суїцидальної поведінки, що підтверджується численними дослідженнями [1, с. 232].

Для України, яка переживає наслідки збройного конфлікту, проблема суїцидальності серед ветеранів є критично важливою. Дослідження свідчать, що повернення до цивільного життя часто супроводжується почуттям втрати ідентичності, фінансовими труднощами, проблемами в сімейних відносинах, що сприяє підвищенню рівня суїцидальних проявів. Суїцидальна поведінка охоплює широкий спектр психологічних і поведінкових проявів, починаючи від антивітальних переживань і пасивних думок про смерть до активних спроб самогубства [7, с. 7–8].

Поняття «суїцид» бере початок ще з XVII століття, а його систематичне дослідження у XX столітті сприяло формуванню окремої наукової дисципліни – суїцидології. Фахівці виокремлюють такі ключові чинники суїцидальної поведінки серед ветеранів:

- психологічні фактори: наявність ПТСР, депресивні стани, тривожні розлади, безпорадність та почуття провини;
- соціальні фактори: труднощі адаптації, ізоляція, низький рівень соціальної підтримки, стигматизація;
- особистісні фактори: попередній досвід суїцидальних спроб, схильність до ризикованої поведінки, низька самооцінка [5, с. 85].

Суїцидальна поведінка проявляється в різних формах, які поділяються на:

- внутрішні форми: антивітальні переживання (відсутність бажання жити), суїцидальні думки, суїцидальні задуми (роздуми про спосіб самогубства), суїцидальні наміри (прийняття рішення про самогубство);
- зовнішні форми: суїцидальні прояви (натяки, висловлювання про смерть), суїцидальні спроби (акти самогубства, які не завершилися летально), парасуїцид (демонстративні спроби з метою отримання соціальної уваги) [6, с. 6–7].

Аналізуючи суїцидальну поведінку серед ветеранів, можна виділити кілька її ключових проявів:

- суїцидальні думки та наміри – тривалий стрес та психологічні травми можуть викликати нав'язливі думки про смерть, що є першим сигналом суїцидальної небезпеки.

– погіршення психічного здоров'я – ветерани часто страждають від депресії, тривожних розладів, емоційного виснаження, що підвищує ймовірність суїцидальної поведінки.

– вживання алкоголю чи наркотичних речовин – втрата самоконтролю через зловживання психоактивними речовинами може підвищити суїцидальні ризики.

– соціальна ізоляція – відсутність підтримки та почуття марності можуть стати тригером для самогубства.

– фізичні травми та хронічний біль – стійкий фізичний дискомфорт і обмеження внаслідок травм впливають на психічний стан ветеранів.

– реальні спроби суїциду – критичний етап, коли необхідне термінове втручання, щоб запобігти фатальним наслідкам [3, с. 311].

Ризик суїцидальної поведінки серед ветеранів зумовлений комплексом факторів, що охоплюють різні сфери життя. Соціально-демографічні фактори включають вік, стать, рівень освіти, економічний статус, наявність сім'ї та соціальних зв'язків. Наприклад, дослідження свідчать, що самотні ветерани без підтримки близьких частіше схильні до депресії та суїцидальних думок. Індивідуально-психологічні фактори включають рівень стресостійкості, наявність психічних розладів та попередні спроби суїциду. Медичні фактори також відіграють значну роль: ветерани з фізичними травмами, хронічним болем та психічними розладами (зокрема ПТСР) входять до групи підвищеного ризику.

Водночас існують захисні фактори, які сприяють зниженню ризику суїцидальної поведінки серед ветеранів. Соціальна підтримка – наявність тісного зв'язку з родиною, побратимами, участь у ветеранських об'єднаннях допомагає ветеранам адаптуватися до мирного життя та зменшує почуття ізоляції. Підтримка близьких людей і ветеранів, які пройшли подібний досвід, є важливим чинником емоційної стабільності. Обмеження доступу до засобів самогубства – дослідження підтверджують, що контроль над доступом до летальних засобів, таких як вогнепальна зброя чи токсичні речовини, значно знижує ризик суїцидальних актів. Політики, спрямовані на обмеження доступу до небезпечних засобів, відіграють важливу роль у запобіганні самогубствам серед військових і ветеранів. Психологічна допомога – доступність професійного консультування, психотерапії та реабілітаційних програм відіграє ключову роль у профілактиці суїцидальної поведінки. Регулярна робота з психологами допомагає ветеранам справлятися з наслідками ПТСР, навчитися керувати емоційними станами та знаходити альтернативні способи вирішення проблем. Релігійні переконання – віра та релігійні цінності можуть слугувати потужним захисним фактором, оскільки багато релігій засуджують самогубство і заохочують до пошуку сенсу життя, підтримки ближніх і самозбереження [2, с. 9].

З огляду на багатовимірний характер проблеми суїцидальності серед ветеранів, особливо важливим є впровадження комплексної системи профілактичних заходів. Така система має включати різні аспекти підтримки, які допомагають ветеранам адаптуватися до цивільного життя, знижувати рівень стресу та запобігати кризовим ситуаціям.

Одним із ключових напрямів профілактики є психологічна підтримка. Це передбачає створення кризових центрів, у яких ветерани можуть отримати

своєчасну допомогу в ситуаціях психологічної нестабільності. Впровадження психотерапевтичних програм дозволяє працювати з глибокими психологічними травмами, зокрема ПТСР, що є одним із основних чинників розвитку суїцидальної поведінки. Також надзвичайно важливим є забезпечення ветеранів доступом до кваліфікованих фахівців – психологів, психотерапевтів і кризових консультантів, які можуть надавати як короткострокову, так і довгострокову підтримку.

Не менш важливим є напрям соціальної реінтеграції, адже адаптація ветеранів до мирного життя є складним процесом, що супроводжується пошуком нового соціального статусу. Для зниження ризиків ізоляції необхідно сприяти працевлаштуванню ветеранів, їхньому залученню до громадських ініціатив і соціальних проектів. Ветеранські спільноти та організації допомагають забезпечити емоційну підтримку та створити середовище, де колишні військові можуть спілкуватися з людьми, які мають подібний досвід.

Ще одним важливим аспектом є підвищення обізнаності щодо проблеми суїцидальності серед ветеранів. Для цього необхідно проводити освітні заходи, які навчають методів саморегуляції, розвитку навичок стресостійкості, ефективного подолання кризових ситуацій. Інформаційні кампанії можуть сприяти руйнуванню стигми навколо звернення за психологічною допомогою та формуванню культури турботи про ментальне здоров'я серед військових і ветеранів.

Окрему увагу варто приділити медичному супроводу, оскільки багато ветеранів мають як психологічні, так і фізичні наслідки бойових дій. Рання діагностика психічних розладів дає змогу вчасно надавати необхідне лікування, включно з медикаментозною терапією, що сприяє стабілізації психоемоційного стану ветеранів. Крім того, регулярний моніторинг осіб із високим рівнем ризику допомагає попередити розвиток кризових ситуацій і суїцидальних проявів [4].

Отже, комплексна система профілактики має охоплювати психологічну, соціальну, освітню та медичну складові. Поєднання цих заходів дозволяє забезпечити ефективну підтримку ветеранів, сприяти їхній інтеграції в суспільство та знижувати рівень суїцидальної поведінки серед осіб, які пройшли бойові дії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дослідження суїцидальної поведінки у ветеранів операції Об'єднаних сил на сході України і ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. № 25. С. 232.
2. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Корня Л. В. Психологічна оцінка суїцидального ризику у військовослужбовців : метод. посіб. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2019. С. 9.
3. Куркова К. М., Луценко-Миськів Л. І. Соціальна адаптація військовослужбовців у післявоєнний період. *Психологічні дослідження та практика*. 2024. № 1(43). С. 311.
4. Національний інститут стратегічних досліджень. Адаптація ветеранів війни до мирного життя: помічник ветерана. URL : <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/adaptatsiya-veteraniv-viyny-do-myrnoho-zhyttya-pomichnyk-veterana> (дата звернення: 12.03.2025).

5. Невидимі наслідки війни. Як розпізнати? Як спілкуватись? Як допомогти подолати? : довідник для широкого кола фахівців. Київ, 2023. С. 85.

6. Профілактика самогубств серед військовослужбовців Національної гвардії України : практ. посіб. / О. Колесніченко, Я. Мацегора, І. Приходько, С. Чижевський. Харків : НАНГУ, 2020. С. 6–7.

7. Суїцидологія : навч. посіб. для лікарів-інтернів з психіатрії. Запоріжжя, 2020. С. 7–8.